

STORTINGET

Representantforslag 57 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug og Geir Jørgensen

Dokument 8:57 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug og Geir Jørgensen om en kraftfull satsing på lokal energiproduksjon og -sparing

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge trenger i framtiden mer fornybar energi for å kutte utslipp fra særlig industri og transport. All energiproduksjon medfører naturinngrep. Selv om fornybar energi har lavere økologisk fotavtrykk enn fossil energi, er inngrepene ofte betydelige. Derfor bør det være et prinsipp å løse kraftbehovet gjennom færrest mulig inngrep.

Verden står både i en klimakrise og en naturkrise. Derfor er det behov for utbygging av energi på eksisterende infrastruktur så langt dette er mulig. Forslagsstillerne mener det derfor trengs en storstilt utrulling av solcelleanlegg på bygg, biogass og økt bruk av bergvarme som et alternativ til elektrisk oppvarming med mindre behov for utbygging av infrastruktur.

Statnett har i sin kortsiktige markedsanalyse fra november 2022 anslått at landet kan ha et kraftunderskudd allerede i 2027, med eksisterende planer for økt forbruk og utslippskutt.

Økt satsing på konfliktfri, lokal energiproduksjon kan være noe av det raskeste og beste å realisere, i tillegg til en del oppgradering av vannkraft. Men da må virkemidlene på plass.

Norge ligger allerede et godt stykke bak andre land det er naturlig å sammenligne seg med i utbygd solkraft.

I 2021 utgjorde årlig solkraftproduksjon en promille av Norges totale kraftproduksjon ifølge Solenergiklyngen. Tall fra Det internasjonale byrået for fornybar energi viser at Norges installerte kapasitet i 2020 var på bare 152 MW, mens Sverige hadde en installert kapasitet på nesten 10 ganger mer – 1 417 MW. Samtidig kan dette endre seg raskt: Sverige har nesten tidoblet sin installerte kapasitet fra 2016 til 2020.

En rapport fra Multiconsult og Asplan Viak fra 2018, utarbeidet for Solenergiklyngen, konkluderte med et potensial for solkraft på bygg på over 30 TWh årlig innen 2030. En ny rapport fra Solenergiklyngen peker på at dersom hele potensialet for sol på bygg blir utnyttet, vil det tilsvare en årlig kraftproduksjon på ca. 66 TWh. Tas potensialet for utbygging av solkraftverk på allerede utbygde mark med, sier samme rapport at potensialet er 199 TWh.

Forslagsstillerne mener det trengs ambisiøs politikk og sterke virkemidler for å utløse store deler av dette potensialet, som et viktig tilskudd til eksisterende kraftproduksjon i Norge og noe som over tid vil redusere husholdningers og bedrifters utgifter. Derfor må virkemidlene forbedres og enkelte byråkratiske hindre forenkles.

I Norge bruker man nærmere halvparten av strømmen på å varme opp bygg. Det er også dette strømforbruket som er mest variabelt, og som gjør at faren for effektunderskudd kan bli størst ved kalde temperaturer. Det vil derfor ha store gevinster å erstatte dette forbruket med alternative energikilder.

En potensiell slik kilde ligger rett under bena våre, nemlig bergvarme. Bergvarme er utslippsfritt og regulerbart, og i den skalaen som er aktuell i Norge, er den konfliktfri.

En rapport fra Asplan Viak har tidligere anslått at 33 TWh av landets strømforbruk kan erstattes av geotermisk varme, noe som tilsvarer nærmere en fjerdedel av dagens forbruk.

Forslagsstillerne mener det trengs ambisiøs politikk og sterke virkemidler for å realisere store deler av dette potensialet.

Videre er det et stort potensial innen energieffektivisering, og det som kan realiseres gjennom utvidede og mer treffsikre støtteordninger, som Stortinget har behandlet flere ganger, men også gjennom strengere krav. Forslagsstillerne mener det er på tide å stramme opp kravene i byggteknisk forskrift, som har vært planen siden 2012.

Biogass fra avfall er en annen fornybar energikilde med potensial til å erstatte fossil og annen energibruk i Norge i flere sektorer, om produksjonsnivå og tilgjengelighet øker.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen innføre et krav om solcelleanlegg på alle offentlige bygg over 250 m². Kravet må gjelde fra utgangen av 2025 for stat, kommune, fylkeskommune og offentlig eide selskaper. Regjeringen bes legge fram en plan for innføringen av dette senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023.
2. Stortinget ber regjeringen fjerne søknadsplikt etter plan- og bygningsloven for solenergianlegg på tak av blokkbebyggelse og næringsbygg, og vurdere det samme for all annen bebyggelse hvor ikke særlige hensyn gjelder.
3. Stortinget fastsetter et mål om å ha installert solkraft tilsvarende produksjon av 10 TWh innen 2030, og ber regjeringen komme til Stortinget med en plan for å nå dette målet senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023. Planen må gi et rammeverk for bakkemonterte solkraftverk og vise hvordan utbygging kan skje med få inngrep og lavt konfliktnivå.
4. Stortinget ber regjeringen utvide tilskuddsordninger for solenergianlegg gjennom Enova til landbruk og mindre bedrifter.
5. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak om hvordan kommunene gjennom plan- og bygningsloven kan pålegge lokale energiløsninger som solenergi og bergvarme i reguleringsplaner.
6. Stortinget ber regjeringen lage en plan og en virkemiddelpakke for installasjon av bergvarmepumper i alle bygg som har vannbåren varme og ikke er tilknyttet fjernvarme. Stortinget ber regjeringen om at denne planen presenteres i forbindelse med revidert statsbudsjett for 2023.
7. Stortinget ber regjeringen skjerpe krav til energifleksibel oppvarming i byggteknisk forskrift, og vurdere et krav om at energifleksible varmesystemer skal dekke minst 80 pst. av oppvarmingsbehovet for bygg over 500 m².
8. Stortinget ber regjeringen sørge for at støtteandelen til bergvarmepumper reflekterer at dette er en svært energieffektiv teknologi, og en stabil varmekilde som bidrar mest i energisystemet når behovet er størst.
9. Stortinget ber regjeringen følge opp klimaforliket fra 2012 og bygningsdirektivet fra 2010 og innføre krav til nesten nullenerginivå i byggeforskriftene.
10. Stortinget ber regjeringen innføre en støtteordning for nye bygg som dokumenterer energibruk som er 50 pst. lavere enn krav i gjeldende forskrifter. Stortinget ber om at denne støtteordningen innføres så raskt som mulig og avvikles når krav til nesten nullenerginivå for nye bygg er innført.
11. Stortinget ber regjeringen bruke levert energi som målepunkt ved innføring av nesten nullenerginivå i byggeforskriftene for at bruk av varmepumper og egenproduksjon av solstrøm skal likebehandles med andre teknologier.
12. Stortinget ber regjeringen etablere et utvidet investeringsprogram for biogass gjennom Enova og/eller Bionova, med et tallfestet mål for økt produksjon.
13. Stortinget ber regjeringen lage en plan med virkemidler for etablering av et nasjonalt nettverk av fyllestasjoner med flytende biogass.

6. desember 2022

Sofie Marhaug

Geir Jørgensen